

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERȚIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Biserica națională!

Cel-ce are privilegiu a veni în atin-gere cu preoțimea noastră dela sate, aude nu dela unul dintre preoții noștri, păreri, cari sunt o dovadă că unii dintre dâșii cam pleacă steagul, scapătă în chemarea lor de hotărâți și neinduplecați apărători ai sfintei noastre redute, ai *bisericii naționale*, care ne-a fost scut și mântuire prin atâtea veacuri de vijelii!

Poate că aceia, cari arată atari slabe și triste inclinări, nu înțeleg ce fac, nu știu ce tesaur sunt ei aplicați a lăsa cam fără pază.

Pe seama acestora lăsăm să urmeze, afară de multe zise și reproduse încă de noi pe tema aceasta, și cuvântul sârbătoresc al unui bărbat de frunte român, cunoscut ca om cu vederi mai calme, mai moderate, în al cărui rost deci, chiar pentru aceea, fiecare cuvânt are cu mult mai multă greutate, ca în al unuia mai cheltuitor de cuvinte și frase. E vorbă de dl Dr. Al. Mocsonyi, care a rostit și d-sa la Rășinari, la masa principală, cea cu arhieriei, o vorbire din privilegiul sârbărilor pentru Șaguna. Dl Dr. Mocsonyi a vorbit despre *însemnătatea bisericii* și rolul ei, în trecut ca și acum și în viitor, pentru poporul nostru și naționalitatea lui. Și să iee numai bine de seamă, toți cei-ce prețuesc poate prea puțin chemarea lor de apărători ai onoarei și ai *neatîrnării* bisericii, deci și a lor ca slujbași ai bisericii, că dl Dr. Mocsonyi, «moderatul» Mocsonyi, peste tot locul vorbind de *biserică*, nu uită a pune lângă ea cuvântul „națională”, da *națională*, căci numai o biserică națională ne mai poate fi nouă și în viitor așa scumpă, sfântă și folositoare, cum în trecut ne-a fost!

Din mult agitatul trecut al poporului român, zice între altele dl Dr. Mocsonyi, — se

ridică îndeosebi două fapte însemnate: *Biserica a fost în tot decursul unui șir lung de veacuri grozave, și în timpurile cele mai des-nădăjduite, pururea unicul și ultimul adăpost al poporului român!* Ear' poporul român secularile sale strîmtoriri le-a suferit îndeosebi pentru statornicia sa, cu care a ținut strîns și firm la biserică sa strămoșească.

Spiritul creștinismului ortodox, contopit cu spiritul anticei culturi romane, această sintesă psihică, constituie geniul Românismului.

De aci putem cuprinde ideea *bisericii naționale*, în toată însemnătatea ei: *Biserica națională este partea întregitoare, nedespărțită, a Românismului genuin!*

Nu este deci mirare, dacă *biserica română și poporul român, de când sunt, una sî simt*, dacă durerile și bucuriile lor pururea împreună le simt! Intr'adevăr — fie că catolicismul și calvinismul au strîmtorat poporul pentru ortodoxia sa, fie că grecismul și slavismul au știrbit caracterul național al bisericii, pururea Românismul a fost prin asta atacat în nervul seu vital!

Pricepem deci, de ce biserică națională a fost, este și va rămânea în veci condițiu-ne de viață a poporului român!

Acest spirit s'a întrupat în nemuritorul nostru metropolit. Acest principiu i-a dat puterea magică, ca să deștepte la nouă viață, plină de speranță *biserica națională* din somnul morții, în care adormise mai bine ca de un secol și jumătate! Și de acest spirit a tost însufleșit Marele nostru metropolit, când cu înțelepciunea sa departe prevăzătoare, așezase *biserica națională* pentru veacuri pe fundamente de granit!

Îndeplinirea unor astfel de opere epocale o rezervă providența divină pentru pușini muritori. Un astfel de bărbat epocal, un astfel de bărbat providețial, a fost *Andreiu Șaguna*.

Noi binecuvântăm memoria lui, și binecuvântată va rămânea până când va susta *Românismul cu biserică sa națională*.

Ear' mulțumirea noastră nemărginită față cu acest mare binefăcător al nostru vom dovedi-o, precum în trecut, așa și pe viitor,

prin tapte, lucrând inspirați de al lui spirit pentru întărirea, prosperarea și înflorirea *bisericii naționale*.

Una însă, durere, nici cu data acestei festivități înălțătoare, n'o putem trece cu vederea: marea deosebire între timpul reînființării străvechei noastre Metropolii, și între — zilele de astăzi!

Cu întristare trebuie să vedem, cum astăzi sublima misiune ideală a bisericii nu se mai știe apreția după valoarea ei neprețuibilă! Cu durere simțim, că trăim într'un timp, care nici aspirațiilor religioase, nici aspirațiilor naționale ale bisericii, nu mai suride și care par'că și-a perdut simțul pentru *tunurile ideale ale vieții*.

Dar' acestea ne pot servi nouă numai ca indemn de încordare, nu de descurajare. Biserica, care prin atâtea peripeții a trecut, care din moarte a reînviat, tu drept cuvânt, poate zice: „Alios vidi ventos”. (Am văzut eu alte furtuni!)

Deci: îndura-vom și pe acestea și tot nu ne vom pleca! Acesta e înțelesul vorbirii luminate a dlui Mocsonyi.

Fie ca și acest cuvânt, venit dela un om cumpătat în vorbe, să trezască în unii clătînători hotărîrea de-a-și jertfi toată viața pentru apărarea *neatîrnării naționale* a bisericii, neatîrnare ce cu a lor *neatîrnare și neaplecare* este una, — ear' în cei în cari viiază deja această hotărîre, să se întărească încă și mai mult!

Dela Sinaia.

Visita Principelui Bulgariei la M. S. Regele Carol I. Preamăritura Regelui român și a armatei Sale.

Sosiți la Sinaia, Principele Bulgariei Ferdinand și însoțitorii curții sale, au fost primiți cu căldură și multă bunăvoință de Regele român și sfetnicii săi.

Ziarele române i-au salutat pe vecinii vizitatori, asigurându-i că dacă și ei doresc viață mai departe buneînțelegeri vechi dintre țeri,

apoi Românii cu dragă inimă le ofer pretinia și iubirea lor de vecini.

La prânzul dat (Joia) în onoarea oaspeților, M. S. Regele Carol a închinat în sănătatea Principelui și Principesei bulgare arătându-și bucuria asupra faptului că legăturile de vecinătate dintre cele 2 țeri (România și Bulgaria) sunt atât de norocos bune.

Principele bulgar a mulțumit călduros, apoi remițând M. S. Regelui român decorațiunea „Ordinul Bravurei” (medalia Vitejiei), a rostit, încungiurat de cavalerii bulgari ai aceluși ordin, oficerii cari s'au distins în războiu, următoarea cuvântare onorifică și pentru Regele român și pentru armata sa.

„Acum 21 de ani, a zis Principele bulgar, *armata română luă parte la acel resbel memorabil, care a făcut din Bulgaria o țeară liberă!*

„Înainte Plevnei, în capul vitejei Sale armate, Maiestatea Voastră a îndeplinit acte de valoare militară, care I-a săpat numele, atât în istoria poporului Său, cât și în aceea a Bulgariei.

„În amintirea acestor fapte glorioase, rog pe Maiestatea Voastră să primească din mâ-nile mele, ca Mare-Măestru și însoțit de ca-valerii membri ai consiliului Ordinului, în-semnele de întâia clasă a ordinului militar „bulgar „Pentru Bravură”, ca o mărturie a sentimentelor noastre de recunoștință și ca o dovadă solemnă a amicitiei mele pentru „Maiestatea Voastră”.

M. S. Regele Carol a răspuns zicînd între altele:

„Sunt adânc mișcat de cuvintele atât de măgulitoare ce Alteța Voastră Regală Mi-a adresat, precum și de amabila atențiune de a-Mi remite, încunjurat de vitejii Săi oficeri cari s'au distins în războiu, ordinul Său militar.

„Această decorațiune Imi va aduce tot-de-odată aminte frumoasa epocă, când armata Mea a combătut victorios pe câmpurile de bătălie, alătura cu viteza armată rusească, pentru a constitui Bulgaria și a cuceri independența României.”

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

SUBLUNĂ

Pe cruci de marmur albe, a nopții mândră astră,
Sburând svîrlă prin nouri o aripă albastră...
In clara ei lumină, bătrânul sculptor încă
Ne admîrît cioplește un înger dintr'o stîncă.

Cruci, mari și mici, de-alungul se 'nșiră pe sub
șatră,
Ca niște flori crescute în liniștea pustiei.
Ah! noi durăm iluzii și ne așteapt-o piatră
Să 'ntindă peste frunte, pe ochi, umbra veciei.

M'apropii trist de sculptor... el mă privește
straniu
Privirile-i de flacări lucesc ca duse 'n craniu:
„Te uită la ce filă ni-se închide cartea.
Heil Cine știe care din astea țî-o fi partea!”

Și astăzi, cu iubita pornind în crîng pe lună,
Ne înțelese șoapte în minte îmi răsună,
Mă pomenesc din visuri în lacrimi podidind
Și-mi pare că în umbră l'aud încet ciopliind!...

D. Nanu.

Țară fără bătrâni.

— Legendă —

Poțtele omenești sunt vechi cât și lumea.
„Perite de M-eur dela Palisse!”
Când începe a-ți înfiera musteata, nu știi
ce ai face să dea mai iute.

Când ai ce să prinzi cu cimbistra pe sub
nas, te crezi deja om întreg.

După-ce fulgii dela bărbie 'i-ai făcut groși
și aspri ca rogozul tot răsîndu-i înainte de
vreme cu briciul, apoi nici una nici două,
te bizui să zici celor mai bătrâni: sculați-vă
de acolo că mi-a venit mie rîndul să stau.
Nu vedeți că am musteți și că barba 'mi-o rad?

Păi ci-că într'o țeară — numele ei nu-l
mai întrebați, că nu-'i de nevoie pentru „În-
șirite Mărgărite” al povesteii; într'o țeară, zic,
s'a hotărît tinerimea să-și ucidă toți bătrânii;
că ce? Au nu sunt ei tinerii cu musteți și
cu barbe? Ce nevoie mai au ei să tot scoată
căciula la mai bătrâni și să-i lase pe aceștia
să ducă trebile țerii?

— Ce? tot cei bătrâni să fie mari sluj-
bași ai țerii?

— Adecă de ce numai niște ghiuzi să
aibă toate onorurile și toate bunățile țerii,
și nu tinerii?

— Jos cu ghiuzii!
— La o parte xenamorasii!!
— Înlături ramoliții!!!
— La țeară tinără, oameni tineri!

Și într'o noapte s'au apucat voinicii de
tineri de au ucis pe toți cei bătrâni...

Numai un fiu mai cu suflet n'a cutezat
să ucidă pe tată-său și s'a mîrginit a-l as-
cunde într'o peșteră, unde nimeni nu-l putea
găsi, unde pietatea filială îi ducea toate cele
de care avea nevoie.

Chemat-a atunci Vodă al țerii în Divanuri
și în toate slujbele numai din generațiunile
tinere. Din toate bărbile marilor divaniști n'ai
fi putut barem lega o bidinea cu care lelea
Maria să-și văruească de Paști vatra casei.
Din toate mustețele boerilor judecători nu
puteai alege măcar un fuioară pentru fiștocul
popei Macarie...

Dar' iată, mări, că țeara aia a tineretului
era vecină cu un neam dușman, care ca uliul
pânda de mult să pună ghiara pe ea.

— A sosit ora, ziseră cărmuitorii neamu-
lui vecin; și-au ucis bătrânii, e vremea de
ciocnit oul!

Dar' cum să înceapă cearta?

Că de, chiar când zădărești o gălceavă
din senin, tot poștești să creadă lumea că
dreptatea e cu d-ta. Povestea lui „Țîrie-Brîu”
nu e de ieri, de alaltăieri.

Păi așa chitisa dușmanul neamului din
țeara tineretului: Să cerem noi înapoi dela
tineret funia ce strămoșii noștri o fi împru-
mutat'o cândva strămoșilor tineretului. De
nu ne-or da-o, — și nu ne-o pot da, — luăm
țeara amanet, și amanetul al nostru va ră-
mânea pe vecie.

De cât ce funie voiau viclenii de vecini?
— Funia împrumutată dela strămoșii noștri
— ziceau ei — era din fire de nêsip împletită.

— Ei, vre-o mare treabă n'o mai fi și
asta, își zice imberbul ministru de externe
la nota vicleanului ministru de externe al
statului vecin. O să-ți dăm funia.

Și pe dată toate stradele răsună de da-
rabane și de glasul crainicilor, cari strigă la
rêscrucile drumurilor, să poștească la divan
toți fabricanții de frînghii, c'o să le iasă câștig
mare.

Și se adună meșterii cu măi-măria lor.
Și le porunci tînerul guvern să facă până 'n
trei zile un stîngen de funie din boabe de
nêsip, că de unde nu, vai și amar de ei!

Dă 'n sus, dă 'n jos... meșterii frămîntă
nêsipul, îl întind...

Stropsiri patriotice la Deva.

Duminea trecută comedieii cari au fost la Baia-de-Criș și Brad cu Liga maghiară, au fost și la Deva.

Ungurii deveni au făcut tot ce au putut să arete ispravă: au chemat de prin vecini și de prin orașele vecine pe cine numai au putut, ear' solgăbiraiele și notarii au adunat și câțiva zăpăciți și amejiți de prin satele române, ca »să se arate că-s cu »domnii« l. S'a beut apoi și s'a mâncat pârjol, închinând unii pentru alții și îngăduindu-și care de care mai multe de cele din lună și din soare, despre »chemarea nației« lor între Români.

Dela Deva au mers la Sebeș, unde însă Români, după rapoartele chiar foilor ungu-rești, s'au știut, spre lauda lor, ținea și de astă-dată departe de comedia jidano-maghiară.

O înțeleaptă apelare

cătră tinerime și cătră noi toți!

În numărul nostru penultim (25) am arătat în raportul despre sêrbările pentru A. Șaguna, pe scurt cuprinsul vorbirii celei prea frumoase a profesorului Dr. D. P. Barcianu, ținută în Sibiiu. De atunci acea vorbire a apărut în „Foia Pedagogică” din Sibiiu, cu portretul lui Șaguna în frunte, de unde a fost reprodusă de »Telegraful Român«, »Tribuna«, »Tribuna Poporului«, etc. E vrednică acea vorbire, duioasă și luminată, sê o aibă tot Românul bun în casa sa, și noi îndreptăm pe cetitorii nostri sê și-o aducă din Sibiiu, unde a apărut în broșură separată în tipografia archidieceșană, căci mult bine are sê le facă cetirea ei!

În cele următoare tipărim și noi aci sfârșitul vorbirii dlui Dr. Barcian, adresat cătră tinerime și cătră noi Români toți.

Fiecare cetitor și fiecare tiner sê și pună la inimă înțeleapta rugămintă și sê se silească în toată viața sa ca prin fapte ascultare sê-i dea!

După-ce a arătat pe Șaguna în toată măreția faptelor lui, cum n'a aflat nimic când a venit și cât de mult a lăsat când a voit cerul ca sê treacă delă noi, — distinsul profesor încheie:

Voi, *preoșilor*, cari evangelia lui Christos a propovedit chemați sunteți, voi mai ales pildă vie sê-l aveți pururea în lucrarea voas-

tră și de pildă sê-l dați și 'credincioșilor vostri!

Voi, *învățătorilor*, cari inimile mlădițelor fragede ale neamului, pentru primirea seminției tuturor virtuților aveți sê le pregătiți, când de fapte mari le veți vorbi, ale lui în lumină strălucitoare a le pune, sê nu vê leneviți!

Voi, *mamelor și surorilor române*, când inima mai caldă vê bate, gândind la viitorul și fericirea copiilor și frașilor vostri, asupra faptelor și virtuților lui a arêta, de sfântă datorie sê vê țineți!

Mai ales însă *Tu, tinerime*, pentru care el cu atâta dragoste a muncit, Tu, mângăierea noastră în mult posomorita vreme de acum, și *nădejdea noastră pentru vremea, ce are sê vie*, inspiră-te Tu din a lui lucrare frumoasă; *pune Tu toată a Ta ființă în serviciul binelui obștesc*, când chemată vei fi spre aceasta, nu prin vorbe pompoase, nu din interese material, trecător și adese omoritor al aventurilor nobile, ci cu lăpădarea de sine adevărată, care totdeauna binele caută, cu stăruința, care nu cunoaște oboseală, și energia care nu se dă nici-când înderēt înaintea pedecilor, cu mintea luminată, care »nu bate vîzduhul«, cu inima caldă, care e capabilă a primi și a sălășlui în sine idealuri, Te nevoiește a servi *biserica*, de care Te ții, *neamul*, din al cărui sîn ai eșit, patria, căreia și până acum cu toți credință 'i-am păstrat și atâtea jertfe 'i-am adus.

Dar și *noi toți*, pururea îndemni sê luăm din faptele și virtuțile lui, ca asemenea lui sê trăim, sê muncim, sê jertfim, folos obștiei sê aducem!

Și ca firea noastră omenească, care spre slăbiciune se pleacă, sê nu ne abată delă împlinirea acestei frumoase hotăriri, îndură-te, Tu, Doamne, de noi! Trimite-ne harul Tău, întărește Tu voința noastră, ca sê ne putem înălța acolo, unde Tu, care a ne ridica Te-ai milostivit, ai voit sê ne ai!

»Duch drept înouiește întru noi, Doamne, ca sê înțelegem, că dacă Tu prin trimisul Tău Andreiu Șaguna, ne-ai scos earăși la lumină, *nu a Ta voe poate fi sê ne mistuim puterile în lupte deșerte și sê ne istovim ființa în sfășieri lăuntrice*; sê cunoaștem, că greutățile, ce în cale le întimpinăm, numai încercări sunt, cari sê ne oțelească, *că din pricina lor rugina descurajării nu e îngăduită sê se așeze pe sufletele noastre, că neisbânda cliptei de acum, nu trebuie sê ne facă sê părăsim, ci mai ales sê sporim munca bărbătească pentru dobândirea de bunuri noue ale vieții noastre obștești.*

»Inimă curată«, Te mai rugăm, »zidește în noi, Dumnezeule bune«, pentru-ca depăr-

mai apoi la feciorii nostri altfel de funie, decât de aceea ce ne-ați împrumutat. Apoi bine, dați-ne căpșelul de probă de funie, ca după el sê vê facem funia întreagă.

După sfatul bătrânului făcû cărmuirea tineră, ear' vecinul strigă: Uite, ai dracului! Tot mai au un bătrân care sê-i sfătuiască. Sê aminăm urmărirea planului nostru până n'or mai avea nici unul, că altfel nu biruim!

Și iată de unde s'a născut graiul românesc: că dacă un sat nu are un bătrân, sê și-l cumpere, dacă vrea sê nu piară.

V. A. Urechidă.

Reclam, nu glumă.

Intr'o foaie americană a apărut următorul inserat:

»Cu durere aduc la cunoștință încetarea din viață a scumpei mele soții. A murit în clipa când a dat naștere unui fiu sănătos. Pe seama copilului caut o doică, căreia îi dau 20 de dolari pe lună, până când mă voi putea însura cu o fată tineră și frumoasă, care sê aibă cel puțin 5000 dolari zestre, din cari aș deschide o prăvălie de albituri într'un loc mai cercetat. Răspunsuri pentru căsătorie, provăzute cu fotografii, sau îmbeiciuni cu local de prăvălie, sê 'mi-se trimită pe adresa I. Schmid strada 184 Nr. 7, unde și până atunci îmi urmez prăvălia mea de băcănie, veche și de bun renume!.

Câte de toate, în câteva șirel!.

tând delă noi ura și zavistia și aplecarea spre ceartă, sê se poată sălășlui între noi earăși buna înțelegere, frățietatea adevărată și aceea bunătată a inimii, care ce e bun și frumos și adevăr, ori de unde ar veni, primește; ca astfel sê ne putem înălța spre idealuri, căci numai având și închinându-se la idealuri un popor, ca și un individ, se poate ridica din nomolul miserilor vieții de toate zilele, spre a rîvni cătră lucruri înalte și înălțătoare.

În sfârșit, fă Doamne, ca dacă la anul 1873 triști, obidați, îngrijați ne-am adunat în jurul sicriului arhiepiscopului și metropolitului Andreiu, de aci înainte sê ne adunăm în mângăitoarea și înălțătoarea încredințare, *că din acest sicriu vor răsări pentru noi neperitoare îndemnuri pentru tot ce e bun, frumos și adevăr, pentru tot ce duce spre a bisericii mărire și spre a neamului înălțare, fericire și strălucire!*

ȘTIRI POLITICE

Călătoria Regelui Carol I.

la Petersburg, se discută viu prin ziarele mari din toată Europa. 'I-se dă multă însemnată politică, mai ales că Regele va fi însoțit și de Principele de coroană Ferdinand, precum și de ministrul Seu de externe, dl D. Sturdza (nu ca la Budapesta unde a fost numai singur!.)

»Cazeta Trans.« primește o scrisoare din România, în care 'i-se spune, că acolo printre bărbații politici se ia ca o hotărîtă apropiere a României cătră Rusia, de care se cam înstrăinase în urma pierderii la 1878 a Basarabiei.

Vezând însă lumea că prin alipirea la tripla alianță nu se poate face nimic mai ales pentru noi Români de sub stăpânire maghiară, nu mai pricepe foloasele acestei alipiri cătră statele noastre, care ne jertfesc fără nici o cruțare, și înclină spre o schimbare de alipire spre Rusia!

Grozăveniile

scufundării unei corăbii în mare.

Pe Oceanul-Atlantic s'a întemplat în 4 Iulie dimineața o nenorocire uriașă.

Fiind în zori negură groasă pe mare, corăbiile nu sê puteau deloc vedea una pe alta. Corabia Burgogne de dus persoane, a »Compagniei Transatlantice« franceze, călătorea în apropiere de coastele Americane, și în drumul seu a fost isbită de o corabie grea de povară, englezască, »Cromartshire«, ce venea repede de tot, și corabia franceză de persoane, a primit așa o lovitură, în spate, încât s'a despicat o lature aci și în 10 minute a fost scufundată!

Pe ea călătoreau vre-o 502 persoane, dintre cari abia de-au scăpat 180, ear' 320 au fost înghițite de valuri!

Sunt îngrozitoare amănuntele ce sê dau despre feroasa nenorocire.

Ca astfel de ciocniri sê nu se întemple, corăbiile pe vreme neguroasă dau într'una signale (semne) cu trimbiți departe sunătoare, pe cari și-le cunosc. După tăria signalului prețuesc căpitaniul cât de departe e corabia cutare, dincotro vine și încotro merge. Aci sê spune că negura fiind foarte deasă, s'au înșelat în prețuire și în darea cu socoteala despre drumul corăbiei, deși în toată minuta odată sê dădeau signalele de luare aminte!

Dacă s'a întemplat ciocnirea, cei de pe la marginile corăbiei crepate și de pe bord, iute au început a slobozi luntrițele de scăpare, (de cari sunt totdeauna multe legate de corabie) și au început a sări în ele! Și aci apoi s'au întemplat scene groaznice.

Bărbații și matrozii (soldații corăbiei) își făceau loc cu coatele ca sê scape în luntri, ear' pe femei și pe copii le împingeau în chip barbar napoi.

Pe o luntre sê grămădiseră prea mulți, că era sê se scufunde și ea cu ei, atunci matrozii au prins pe o bătrână și au aruncat-o în apă, ca sê ușureze luntrea.

Doi bărbați ce știau bine înota, înotau spre o luntre, ce altfel era plină: cei de pe luntre, ca sê nu se apuce de ea și s'o tragă într'o parte, i-au lovit cu lopețile peste mâni și în cap ca sê nu se apropie, până aceia au ameșit, și-au pierdut puterile și s'au scufundat!

Din 50 copii și peste 100 femei ce erau pe corabie, n'a scăpat nici un copil și nici o femeie! Numai matrozii și bărbații mai tari!

Pe o luntre ci-că sê adunaseră vre-o 40 de femei, dar' nici una n'avea un cuțit sê taie așa cu care luntrea era legată de corabie, și așa, mântuite gata au trebuit sê se potoapă, trasă fiind luntrea lor spre afunzimi de corabia ce sê cufunda foarte repede!

In 10 minute, grozavul vas plutitor nu s'a mai văzut, decât o baterie cruntă de valuri și beșici de aer ce eșiau după ea ca și cum ar ferbe marea!.

Căpitantul corăbiei și oficerii, s'au purtat de tot vitejește; ei au stat la locul lor și au mântuit pe cine au putut, apoi s'au scufundat dimpreună cu ceialalți isbiți de soarte, în fund!

O singură femeie a scăpat totuși: una ce a sărit pe o scândură și a plutit pe ea 8 ciasuri pe apă, până când corabia engleză ce a lovit pe cea franceză, a prins-o și a luat-o la sine, precum a luat și pe toți ceialalți ce săriseră în luntri!

Acea femeie scăpată ci-că povestește grozăvenii despre neindurarea soldaților și a bărbaților, față de femei și copii în cele clipe de primejdie, unde fiecare de a sa viață sê îngrijă!

Unii dintre călători treziți în mijlocul primejdiei, sê spune că au nebunit de spaimă! Din plâns și țipete sfășietoare, isbucneau în risete feroase, nebune!.

Corabia perită a fost costat 7 milioane și jumătate!

Logică curioasă!.

Cetind primul din nrul 27 al lui »Szászváros« din loc, ne-au pus căteale sê credem că stăm față cu niște oameni, cari cuprinzând toată gravitatea dezvoltării netăgăduite a panslavismului, o și recunosc, mărturisesc urmările grave ce prevêd din această dezvoltare, și au curagiul a veni doară chiar cu propuneri sănătoase în chestie. Ba și începutul articolului din nr. 28, ne făcea impresia aceasta. Eată, într'adevăr, cum se începe și articolul acesta final asupra »Sêrbărilor Palacky«:

»Totmai de aceea (fiindcă panslavismul nu se poate socoti de o simplă stafie, ci e o lucrare mare și sistematică a ginții slave), *popoarele Europei, dar' mai ales noi Maghiarii, mai departe Români și Germanii, trebuie sê ne dăm, cu cea mai mare serioșitate, sama, de urmările împlinirii totale ori în parte a panslavismului!*

Odată-odată noi totuși va trebui sê o rupem cu *jaluzia noastră măruntă, cu dușmăniile noastre mici, și ridicându-ne pe un punct de privire mai înalt, sê cercetăm, că ce ne poate da cea mai mare chesșie contra primejdiei comune, ear' apoi pe aceea (în ce vom afla cheșșia) sê ne silim cu cea mai mare stăruință și cu puteri unite, sê o împlinim!.*

După astfel de premise, ce ar urma mai firesc decât încheierea, că: haid sê ne dăm dară mâna de frați, sê ne jurăm unii altora credința, că primejdia comună uniți ne va afla ca pe un zid nemișcat în calea sa, apărându-ne reciproc.

Așa îl înțelegem și-l aplaudăm pe »Szászváros«.

Dar' în loc de asta știți ce propune mica noastră colegă orbită de șovinism?

Că... fiind așa mare primejdia, Români și Sași sê nu se mai gândească mult, ci — iute sê se facă Unguri, căci altceva mai bun, n'au ce face!.

Inflorirea *românismului* cine vrea, caute-o în România, zice, (aici numai *perirea* lui; nu 'i așa, stimabililor?.. Red.), ear' cei-ce pe Germani (*Sași*) îi așță contra Ungurilor, încă rêu lucru faci!.

În numărul trecut ne spunea, că atunci când dorințele panslaviste se vor întrupa, și *Românii și Ungurii se vor îneca în marea slavă!* Ear' în numărul acesta cere să ne punem și noi pînteni, ca-și-cum cu pînteni ai putea mai mult înota ca cu opinci...

Ei bine, dacă chiar ne-a fi scris să ne înecăm în vre-o mare oare-care, apoi tot mai cu cinste te îneci în mare ca în... baltă! De mare, dacă ai căzut în ea, nu te prea poți scăpa, dar' să te îneci cu nasu în baltă (maghiară), e, la naiba, cam rușine, nu 'nțelegi?

Dar' noi avem altă nădejde: că n'o să ne înecăm nici în mare, cu atât mai puțin în baltă, ci vom trăi și ne-om întări și vom înflori aici ca *Românii!*

»Szászváros« prin sfatul seu ni-a arătat numai că e rău certat și el cu logica! Așa cum el scrie, înseamnă a căuta „cu toată seriozitatea“ căile de scăpare, de asigurare a patriei contra primejdiei?

Dar' cu logica sa aceasta, precum Românilor le cere să se ungerizeze, drept întărire a stavilelor contra panslavismului, tot așa de bine putea cere, de pildă, și Germaniei, la care atîta se provoacă, să o lase 'n sărăcie nemție și să se facă și ea una cu nația cea lăudată de Impăratul ei mai an, ca una ce are pe Zrinyi eroul citat de Impărat...

Abstîm delă părerea mai bună ce ni-o făcuser pe-o clipită despre curajul lui »Szászváros« de-a se smulge din lanțurile șovinismului și-a fi el mai logic și mai real...

Răsboiul

între Spanioli și Americani.

După înfrîngerea Spaniolilor pe mare, Americani îi iau acum cu asalt și pe uscat. Orașul Santjago e încungiuat dinspre apă de corăbiile inimice care-l împoșcă cu tunurile, dinspre uscat armata ceealaltă îl atacă cu tărie.

Sub zidurile cetății, precum spun știrile cele mai nouă, curge o luptă crâncenă. Foarte mulți cad și dintr'o parte și dintr'alta.

Spaniolii luptă desnădăjduiți și vitejește, dar' față de puterea mai mare a Americanelor, vor cădea sigur.

Când Americani au început împoșcarea orașului cu gloanțe ducătoare de moarte, locuitorii nu mai știau ce să facă: fiecare se silea să scape pe unde poate din oraș sau să-și afle un unghet, ori o pivniță unde să se ascundă! Toți cereau încetarea luptei și predarea de bunăvoie a orașului.

Soartea Spaniei e foarte tristă.

Generalul Cervera cu oficerii sei și cu 622 alți soldați prinși, au fost duși pe corăbiile americane, în America. Oficerilor li-s'au luat săbiile, încolo sunt lăsați slobozi să umble pe unde vreau în orașul prinsorii lor, dar' și-au dat întâi cuvîntul de onoare că nu vor fugi.

CORRESPONDENȚA

Alegerea de notar la Ruși.

Ruși, în 1 Iulie 1898.

Dle Redactor!

Dându-mi-se privilegiu a trece prin comuna Ruși (pretura Hațegului), unde, numai cu vr'o 2—3 săptămîni înainte s'a făcut alegerea de notar cercual, sau mai bine zis: s'a sîvîrșit denumirea lui, auziui aci foarte multe despre ținuta și a zbirilor puterii, dar' și a oamenilor noștri.

N'am cetit prin ziarele noastre nimic de această regretabilă nedreptate făcută poporului nostru, și nu s'a scris, căci cei-ce ar fi fost să scrie, preoții și cărturarii din partea locului, înșiși s'au purtat așa de urît, căt n'aveai delă cine aștepta să-ți scrie!

Toți, precum am aflat, se arvuniseră și angajaseră în ceata Jidovilor!.

Dar' eată scot eu la iveală ce am aflat despre acea alegere:

Cercul Ruși stă din 5 comune pot zice curat românești: 1. Strei-Plop, 2. Bretea-

ungurească, 3. Ruși. 4. Streiu și 5. Măceu. În o comună de afli 2—3 Unguri cu Jidovi cu tot, încolo tot Români!

Concurenți au fost mulți: Unguri, Români și un Jidan!.

Pe la 10 ore fisolgăbirul Pietsch din Hațeg deschide ședința, să »constituiesc« și să pun pe candidare și alegere ori mai bine zis denumire.

Și ce cugetați! dintr'atîția preoți vorbit'a vre-unul ceva să apere interesele poporului, din a cărui sudoare trăesc? Ferit'a D-zeu! Ba de frică, ca să nu peardă ajutorul de stat, ședeau pe afară, vorbind despre alte treburi private și nici-decum despre cauza pentru care au mers acolo.

După o pauză de vre-o oră, deodată vîd că ies din casa comunală ca roiul din stup strigînd Măceienii în gură mare: »Ilen«...!

Cei de afară cari stau cu limba în gură, întrebă »curioși« că ce e?

»E gata! Să trăiască.« — fu răspunsul!.

Dar' cum? răsuna curiozitatea celor de afară, cari fără grije așteptau actul alegerii.

Atunci li-să descoperi cele petrecute în casă, că dintre concurenți dl fisolgăbiru a candidat pe un neamț Stoch, notar în Silvas, om bătrîn, un Ungur: Enyedi, june, și pe Jidanul Rosenzweig, scriitorul fisolgăbirului!

Măceienii în frunte cu primarul și preotul lor au »acamat« pe jidanul Rosenzweig, și cu aceasta voinicosul fisolgăbiru a enunțat concludul: »Rosenzweig s'a ales cu unanimitate«. Și hai la adălmăș!

Nu e asta rușine pentru 4 preoți și pentru poporul acela bun și blînd adunat acolo?

Ba păcat! și încă strigător la cer, când vezi turma, călbăgîtă din lipsa conducătorului de inimă!

Iți venea să plîngi de năcas, când chiar și Ungurii în neîndestulirea lor, rîdeau și își băteau joc de oamenii noștri... Ear' un Ungur, reprezentant al unei curji domnești, care cutrierașe comunele pentru alegerea unui Romîn, a rămas înjurînd pe acel popor nenorocit, care este bătut de Dumnezeu cu astfel de conducători, cari pentru un blid de linte și-au vîndut poporul, și-au vîndut conștiința!

După alegere a urmat un »adălmăș« cu popii, învățătorii, primarii, jurații și cu ceialți Români de viță veche de pe la Hațeg, să nu meargă trezi acasă, căci ar fi »nedreptate«, ca ei să proptească pomii, păreții și lemnele din curtea casei notariale, fără leac de plată...

Deci... la birtul din marginea drumului! Și îndată-ce își udară gura cu spiroaică, să fi vîzut cum vorbeau?

Rostit-au popii noștri toaste pentru: »domn«, »domnișor«, »jupân« și »jupâneasă«.

Pe urmă, îmbetându-se, s'au apucat de — bătae! Un preot a palmuit pe un învățător, un primar a sărit întru apărarea dascălului, și a fost acolo o »petrecanie« de mi rușine s'o descriu precum am auzit'o!.

Apoi, d-le redactor, așa să nu ne mirăm de deseale bătăi de grindină, vîrsări și povoiuri de apă, căci vor fi, cred, răsplata delă D-zeu pentru faptele nevrednice ale noastre. Anton.

Invitare de abonament.

Cu 1 Iulie st. v. invităm pe toți amicii și spriginitorii singurei foi române în acest mare comitat românesc, la nou abonament pe jumătatea a doua a anului de față, la

„Revista Orăștiei“.

Domnilor abonați cari ne resteață cu prețul pe jumătatea întăie, li să va opri foaia în curînd.

Prețul de abonament la „Revista Orăștiei“ este:

Pe patru luni . . . 1 fl. — cr.
Pe jumătate de an 1 „ 50 „
Pe un an întreg . 3 „ — „

NOUȚĂȚI

Serbările iubilare împărătești din privilegiul împlinirii alor 50 de ani de Domnie a M. S. Impăratului-Rege Fr. Iosif I. se vor ținea, cu mare strălucire în Austria și mai ales în Viena, delă 30 Noemvrie n. c. până la 4 Decemvrie. M. Sa a urcat Tronul Domniei în 2 Decemvrie n. 1848.

Avis! Adunarea generală ordinară a »Societății de lectură română din Orăștie și jur, se va ținea *Duminecă în 24 Iulie n. c. la 5 ore d. a.*, în localitatea proprie.

La aceasta se invită toți membrii cu toată onoarea. Comitetul.

Teatraliști români, respinși. O trupă de teatraliști români din București, au voit să dea câteva reprezentațiuni la Brașov. Insași vestita artistă *Aristița Romanescu* voia să vie cu trupa. Au cerut guvernului unguresc să le dea voie spre a veni în țară. Ear' guvernul lui Bánffy, de teamă că teatrul român ar mai trezi și încălzî inimile Românilor de sub oblăduirea maghiară, — a respins cererea artiștilor, pe cuvîntul ridicol, că »nu-s cetățeni ungari«, deci nu le poate îngădui să joace pe aici!..

Concertul delă Orăștie. Eată programul bogat și ales după care e să se ție Concertul dat de tinerimea studioasă din Orăștie și giur, mâne, Duminecă în 17 Iulie n. sara în sala hotelului „La ieul de aur“:

1. a) „Cîntec de seară“, de N. Popovici; b) „Înzădar“, de G. Dima; 2. „Hora Griviții“, de Frühling; 3. a) „Foaie verde de mohor“, cor cu solo de tenor de T. Popovici; b) „Vino lele“, de I. Vidu; 4. a) „Duo“, b) „O carte“, solo de bass cu acompaniare de violină de *; 5. „Sună buciul de-alarmă“, (mars), de R. I. Simionescu; 6. „La o rîndunică“, de I. Costescu; 7. a) „Fost-ai lele“, de Musicescu-Popovici; b) „Tot 'ți-am zis măndro“, de T. Popovici; 8. „Bubue tunul“, cor de *.

După concert, joc.

NB. Bilete de intrare să pot căpăta în prăvălia dlor S. Corvin și Fiuu înainte de concert, ear' seara la cassă.

Prințul de coroană austro-ungar, Francisc Ferdinand d'Este, să căsătorește. O foaie germană aduce știrea, că nu peste mult Alt. Sa va sosi în Gmunden (Austria-superioară), ca să cerceteze părechia princiară de Cumberland, care să află acolo. Visita aceasta, e făcută cu scop de căsătorie. Se vorbește, că mireasa va fi princessa Maria Luisa, fica cea mai mare a principelui de Hannover. Ea e de 18 ani, Francisc Ferdinand, împlinește 35 de ani. Insuși M. Sa Monarchul aproabă că sătoră. Ba M. S. Impăratul ar dorî, ca căsătoria să se întîmple încă la toamnă, înainte de serbările iubilare, ce se vor ținea în Decemvrie.

Concert și teatru în Deva. Corul bisericii române greco-or. din Deva invită la Concertul împreună cu *Producțiune teatrală* ce arangiază Duminecă în 12/24 Iulie 1898, în sala „Redoutei“ din Deva. Venitul curat e în folosul bisericii române gr.-or. din loc.

Programa stă din 3 puncte: I. Concert: a) „Cîntec de seară“, b) „Coroana cufundată“ și „Despărțirea vîntătorilor“, cîntate de corul bisericesc sub conducerea dlui *Toma Roșu*. II. Teatru: a) „O noapte furtunoasă“, comedie de I. L. Caragiale, jucată de dnii: *Toma Roșu*, *Romul Popa*, *N. A. G.*, *George Bocoș*, *Ioan Nicula*, și damele: *Roza Pop* și *Ecatarina Muntean*. III. Declamație: „*Niță Panjen*“, monolog de *Coriolan Bredicean*, predat de dl *Ioane Nicula*. După producțiune, joc!

Nota: Comitetul arangiator roagă prin foaia noastră pe onorabili domni binevoitori ai corului, care n'ar fi primit din greșală invitare, să se socotească prin aceasta de invitați și să iee cu toții parte!

Românii aradani au dus Luni în 11 Iulie n. o bărbătească luptă națională în congregația delă Arad a comitatului. Dl *V. Mangra* a interpelat și a vestejit aspru purtarea autorităților ungurești, cari au confiscat un prapor din biserica din *Cermeiu* (lângă Arad) pentru-că pe el erau colorile roșu-galben-vînat, național românesc.

Concert în Zlatna. Inteligența română din Zlatna și giur, invită la Concertul împreună cu dans ce se va ținea acolo cu ocașiunea adunării generale a Despărțemîntului XIII (Abrud) al Asociațiunii, în favorul bisericii române din loc, sub conducerea dlui *Iacob Murășan*, profesor de musică din Blaj, cu concursul mai multor membri din corul seu, *Duminecă în 5/17 Iulie n. c.* în pavilionul de vară al ospătăriei comunale din Zlatna.

„Pecătoasa Budapesta“... Aceasta e numele cu care »Budapesti Hirlep« botează pe »capitala și reședința«, »haina de serbătoare« a Ungurilor, Budapesta. Articul e apărut în fruntea numărului de Marți (12 Iulie) și incepe așa:

„Nu știu de-a fost Sodomă mai pecătoasă ca Budapesta, mă bucur numai că judecata lui Dzeu n'a trimis asupra noastră ploaie de zmoală ferbinte! Nici judecata lui D-zeu care a bătut țara cu peatră și cu fulgere pustiitoare, n'a pedepsit Budapesta!“

Aceasta o scrie numita foaie, scărbită de căte es la iveală în vieța publică singur a acestui oraș „patriotic“, inima lor! Vom da în numărul viitor un extras din acest articlu, la — „Oglinda vieții lor...“

Iubileul pompierilor orăștieni. Pompierii voluntari din Orăștie arangiază pe zilele de 30 și 31 Iulie n. c. serbări iubilare, din privilegiul împlinirii alor 25 de ani delă începutul reuniunii lor de pompieri în oraș. Sâmbătă sara în 30 Iulie se va da o cină comună în parc, naintea casei pușcașilor. Duminecă la 10 ore apoi să încep adevăratele serbări ale zilei prin eșire în piața mare, unde să vor decora pompierii cari împlinesc și ei ca singuratici 25 de ani de serviciu, apoi oare-care manevrări, prînz comun la Széchenyi, eșire în pădurea Grigori, și sara retragere festivă în grădina delă hotelul Széchenyi.

Logodnă. Dl *George Stoicovici* din Ilia-Murășană și-a fidanțat de viitoare soție pe d-șoara *Augusta Rece*, din Sânt-Anna-Murășană.

Foc. În prăvălia dlui *Schuster Sándor* din Deva a isbucnit zilele acestea foc, dar' în curînd a fost localizat, paguba cea mai mare ce a suferit-o proprietarul a fost frica.

Ce timp va fi cătră sfîrșitul lunii Iulie? Falk, renumitul profet, spune, că avem să ne așteptăm la zile foarte calde. Începînd din 17 Iulie, zice Falk, până la sfîrșitul lunii, va fi o nădușeală, cum de mulți ani nu s'a mai pomenit pe la noi.

Vom vedea!

Menagerie în Orăștie. De câteva zile a sosit în Orăștie menageria dlui *Kocka Antal*. Menageria constă din 100 animale sălbatice, lei, tigri, leopardzi, hiene, elefanți, tauri și vaci sălbatice, lupi, șerpi, maimuțe, papagali etc. din toate părțile lumii. Se dau în fiecare zi 2 reprezentațiuni. Reprezentațiunile sunt foarte de admirat mai ales cum d-șoara *Louise* își împlinește sarcina grea, de a întra în colivia alor 3 lei, a-i face să sară prin cercuri de foc, și altele, și d-șoara *Emilie* cu un leopard, pe care punîndu-l pe o scîndură atîrnată de niște lanțuri, îl dăină ca-și-cum ai dăina un copil mic. Menageria este vrednică de cercetat.

Tabloul lui Horea la Paris. Pictorul *George Popovici* lucrează de present în Iași, la un uriaș tablou istoric-național, reprezentînd execuția lui *Horia* în Alba-Iulia. Tabloul va fi trimis la expoziția universală din Paris, în 1900.

Tunul dlui colonel Perticari din armata română. Experiențele făcute în timpul sîp-temănei din urmă la poligonul delă Cotroceni cu tunul »Perticari«, au dat cele mai frumoase rezultate. Comisiunea întregă, consistătoare din dnii generali: *Arion*, *Popescu*, *Pastia*, colonelii: *Mareș*, *Coandă* și *Vasilii-Năsturel* sunt cu toți de părerea, că acest tun satisface tuturor cerințelor moderne.

Distins în măestria măcelăritului. În Londra a fost de curînd o întrecere cu premii în măestria măcelăritului, la care au fost chemați măcelarii din Londra, Hamburg, Berlin, Lipsca și Paris. Premiul prim l-a cîștigat *Pavel Tetzl*, căruia l'a succes să ucidă și să taie în decurs de 18 minute și 33 secunde, doi boi. Vinezii însă nu voiesc să-i recunoască înțietatea și rangul cîștigat, fiind-că ei n'au fost invitați. Pentru aceea vor arangia un concurs cu aceeași țintă și în Viena.

Otrăvit. În noaptea de 13 spre 14 l. c. s'a otrăvit măiestrul cojocar *Szeredi Janos*, din Orăștie.

Secerișul în părțile Orăștiei s'a început deja. Veștile ce ne sosesc despre el sunt îmbucurătoare, căci se spune a fi un seceriș mînos.

Vagoane de aluminiu. Este cunoscută ușurătatea cea mare a aluminiului (din care sînt făcute, de pildă, penele de scris), în asemănare cu ferul. Unde numai e cu puțință, oamenii au început a folosi la pregătirea lucrurilor aluminiu în loc de ter. În Franția

s'au gândit să folosească aluminiul chiar la pregătirea vagoanelor dela tren. Au făcut mai în iarnă un număr anumit de vagoane, în cari afară de roate, de arcuri și de opritoare, toate celea unde e lipsă de fer au fost făcute din aluminiu. Și prin asta un vagon e mai ușor cu 30 de măji decât altul de fer. La un întreg tren, asta trage foarte mult și cu atât mai mult poate să fie încărcat. Acum vagoanele sânt puse în întrebuințare, ca să vadă că oare cu trănica lor cum es la socoteală, căci de-or fi mai ușoare și mai ieftine, dar și de trănicie mai scurtă, apoi nu prea e dobandă. Să crede însă, că și de trănicie au să fie cât cele cu fer, și atunci pe rând au să vie ele la modă, alungând pe înceul cu totul afară din întrebuințare pe cele de acum.

Istoria interesantă a unui defraudant maghiar.

În numărul nostru 25 am spus la „Oglinda vieții publice maghiare”, că patriotul *Tóth Kálmán* voia să treacă la America cu 86.000 fl. defraudați dela postă, dar a fost prins în Brema, chiar când se urce pe corabie.

Eată interesanta istorie a acestui tip de slujbaș patriot, așa precum o aflăm descrisă în o foaie din Pesta.

Oficialul de postă *Herczog Miksa* (tot „patriot”) care la începutul anului acestuia a fugit în America cu 47.000 fl. furati, era pretin cu *Tóth*, noul erou. Dar *Tóth* nici după fuga criminală a lui *Herczog* nu s'a rușinat despre pretinia cu el, ci se gândea chiar cum să-l — urmeze!... *Herczog* îi scria ce bine e în America, dar — se ai bani, căci cu ceva bani, aici faci apoi ușor milioane! Arătând *Tóth* aplicare să meargă și el, „pretinul” sau l'a învățat cum să defraudeze și cum să fugă, și i-a trimis chiar 2 bilete de călătorie pe corabia dela Brema către America.

De-odată, în 10 Iunie, apare în foile din Pesta un inserat, așa:

„Să caută un tinăr inteligent care în cauze familiare discrete să călătorească în străinătate. Plată 300—400 fl. pe lună și cheltuielile de drum. Răspunsuri se se de la adresa G. T. poste restante. Pesta”.

Cum se nu se îmbie la astfel de plată oameni? *Tóth* a aflat zeci de scrisori la adresa ce a dat. El li-a răspuns apoi fiecare așa:

„St. Domnule. În urma ofertului d-tale te rog vino să ne întâlnim în locul cutare (câte-un colț de stradă, tot altul pentru fiecare!) la ora cutare. Ca semn de recunoaștere, rog pune în piept o garofă albă”.

Și-apoi se ducea. Îl cunoștea îndată după floare pe omul chemat. Dar de nu sēmăna, la față și la stat cu el însuși cu *Tóth*, trecea mai departe!

În 18 Iunie avea să întâlnească pe un anumit P. K., rudă de-aproape cu deputatul B. Acesta îi sēmăna foarte bine. La agrăit îndată. I-a spus că el, *Tóth*, e secretarul unui magnat foarte avut. Magnatul are lipsă de un om care, în treburi tainice familiare și grabnice, să călătorească la ceva bancheri în Anglia, poate și în America. El, secretarul nu poate merge. Dacă P. K. primește însărcinarea și plata anunțată, să-și scoată repede, în 3 zile, pasaport pentru străinătate.

P. K. s'a dus la unchiul seu deputatul, să mijlocească la minister în grabă pasaportul. Deputatul a scris la minister și îndată i-s'a dat pasaportul. S'a întâlnit eară cu *Tóth* la un loc dat, și i-a arătat pasaportul. *Tóth* a scos 350 fl. și a dat lui P. K. drept arună, i-a cerut însă pasaportul ca să-l arete stăpânului seu spre a fi încredințat că treaba stă bine și călătoria poate fi făcută îndată.

Și amândoi s'au despărțit fericiți, P. K. că a căpătat 350 fl. deja, ear' *Tóth* că are un pasaport ce se potrivește pe el, par'că el ar fi stat la descris!

Și a plecat cu familia. Cu trenul a mers până la Brema, unde să începea biletul de corabie primit dela *Herczog*! Aci iute au plecat spre port (stația corăbiilor). *Tóth* cu un băiat era deja pe corabie, ear' femeea lui cu o copilă rămănsese cevași mai napoi, pe podul ducător la corabie. Deodată o mișcare neobicinuită se produce printre călători. O femeie ținând o copilă de mână, plângea cu hohote pe pod și abia putea pași, căci nu vedea înainte de lacrimile din ochi, și tot privind napoi flutura naframa albă spre pa-

tria cu rudele și părinții pe cari îi părăsea pentru vecie!.

Tóth vede că aceea e femeea sa și grăbit merge și speriat să silește să o facă să tacă, și o trăgea par'că tremurând, pe corabie.

Poliția din port, care urmărește cu ochi ageri pe fiecare călător, deloc a bănuț că aci e ceva necurat la mijloc. Un polițist a mers și a întrebat pe femeie cine e și ce i-s'a întâmplat? Ear' ea zăpăcită și spăriată, a spus că e soția lui *Tóth Kálmán*, ear' el, *Tóth*, a spus că e „P. K.” precum suna pasaportul!.

Deloc au fost prinși că-s ceva fugari. Au fost arestați și trimiși napoi, și azi *Tóth* își așteaptă în temniță răsplata pentru fapta sa!

OGLINDA

VIETII PUBLICE MAGHIARE

„Viața noastră publică (maghiară) e plină, în oficii, în comitate, în dietă, cu astfel de oameni (ca scăpăatul *Festetich* fostul ministru). Toți aceștia ajută a duce la sapă de lemn Ungaria...”
„Bud. Hir.”

În „*Magyarország*” dela 8 Iulie cetim următoarea „noutate”:

„Defraudare la ministerul de interne. Abia-s câteva luni că tribunalul a rostit osândă asupra defraudantului dela arhivul legilor, și deja s'a dat de urma unei noue defraudări (furături) mari în ministerul treburilor din lăuntru ale țerii! Pe păcătosul îl chiamă de astă-dată *Friss Győző* (așadar „patriot” în toată forma, încă friș!)”.

„A fost soț de oficiu cu *Petkó* (cel pedepsit abia cu luni înainte), și ca și acela, s'a întins la banii țerii pentru a-și putea mulțumi poștele sale!”

„*Friss* a furat de ani de zile statul, și cine știe cât mai urma încă cu păcatul, dacă în zilele acestea o comisie mai aspră ca altele, la revidierea scotelilor nu dădea de urma manipulării lui. Câtă e suma defraudată, încă nu se știe, dar e vorba de mai multe mii de floreni! Poliția l'a arestat pe *Friss* și cercetarea se urmează”.

La Arad s'a pertractat săptămâna trecută procesul pornit contra alor 10 slujbași dela oficiul de dare (perceptorat) unde s'a furat din darea adunată, peste 95.000 fl., în urma manipulării patriotice a lui *Bács Nándor*, cassier! Cassierul numit a fost pus pe banca acușăilor ca întâi vinovat.

Tot așa și pe aiurea zeci și zeci de întemplări „interesante” doveditoare de moralul de care e pătunsă societatea maghiară și anume oamenii de încredere ai ei: „slujbașii publici”...

(Va urma! va urma!)

FEL DE FEL

•Componist•...

Un tinăr flautist din o capelă, cunoscut și ca „componist”, zice într'o zi către capelmaistrul seu:

— Earăși compun o operă, domnule capelmaistru.

— Numai ai grije să nu te prindă într'o zi, — îi răspunde capelmaistrul. Dar „componistul” zice că era răutate în acest răspuns al măiestrului seu...

•Shintei de gândire.

Răsplata geniilor, aproape totdeauna e — o statuă (după moarte)...

Vrăbiile numesc pe filomelă exclusivă și închipuită, pentru-că cântă altfel decât ele!.

Cel cuminte admiră numai aceea ce pricepe, cel prost aceea ce nu pricepe.

Știri literare.

Revista „Tinerimea Română” a Societății științifice literare cu același nume din București, a intrat într'o perioadă nouă, făgăduind un avânt serios față de trecut. Pân'acum apărea în fascicule mici și cu un cuprins

ce nu se prea impunea, și și neregulat, încât nu-și putuse eluța un loc mai marcat între revistele de soiul seu. De aci încolo, rămânând consecventă numărului 1 din noua serie, revista nu va mai putea fi trecută cu vederea.

Di *Grig. Tocilescu*, membru al Academiei și profesor universitar, a primit direcțiunea revistei „*Tinerimea Română*” și a prezentat publicului broșura 1 din seria nouă ce va apare sub conducerea d-sale. Ear' această broșură e, netăgăduit, un opșor științific literar, de însemnată valoare, întins pe 154 pagine

Eată cuprinsul broșurii: Gr. G. Tocilescu publică pe 24 pagine un studiu istoric asupra „Cetății București sau cetatea Dimboviței”; V. A. Urechia o legendă: „Țara fără bătrâni”, pe care o reproducem și noi în foiță; Dr. I. Gerghel studiu istoric despre „Anonimus Belae notarius și Cronicele ungurești despre Români”; Ionescu-Gion: Dimbovița bucureșteană; M. Dragomirescu studiu științific despre „Relațiile dintre Sociologie și celelalte științe”; D. V. Păun o poezie „Glas în pustiu”; N. I. Apostolescu „Despre poezii nostri”; apoi studii și dări de seamă de Gădeiu, Gr. Ștefănescu, V. Anastasiu, S. Liuba (din Bănat), N. S. Dumitrescu.

Va apare de 6-ori pe an, în broșure de 8—10 coale tipărite, octav mare.

„*Cântece Cătânești*” culese din Bănat din jurul Caransebeșului, de Enea Hodoș, au apărut ca Nr. 13 din „*Biblioteca Noastră*”. Sânt toate pe ales și cari de cari mai duiose, mai drăgălașe. Chiar și ccl-ce multe poezii populare a cetit, va ceti cu plăcere broșurica de cântece cătânești scoase de sub tipar de di Hodoș.

Cărticica e închinată memoriei Generalului *Traian Doda*, a cărui fotografie (în rang de Locotenent-Mareșal) e pusă în fruntea volumului, și însoțită de o scurtă schiță a eroului și bunului Român *Doda*!

POSTA REDACȚIEI.

D-lui P. G. în *Cerțezul sup.* În nrul viitor.

Pentru redacție responsabil: *Petru P. Barițiu*.

De vânzare!

Proprietatea dlui **Forray István**, aflătoare pe hotarul Orăștiei, în imediata apropiere de stațiunea căii ferate, în mărime de **20 jugere** și introdusă sub nrul tpgr. 4271 și 4272 este de **vândut**, eventual de **exarândat**.

Informațiuni se pot primi dela plenipotențiatul **Booz Soma junior** din Orăștie.

(357) 1—2

„ARDELEANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

(393) 16—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5½, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde marfuri și produse;
- 5) arândeaza și exarândeaza realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Orice afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1898.

Diracțiunea.

Szám 520—1898.
bvghtó.

(354) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel hözhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1898. évi 4294 számú végzése következtében I. Turnovszky és t. czég javára Reissfeld Hermann ellen 323 frt. 84 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 784 frtra becsült szóbeli bu-torok és ruha szövetből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. jbiróságnak V. 176/1898 számú végzése folytán 323 frt 84 kr. tőkekövetelés, ennek 1898. évi márczius hó 15. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 35 frt 80 kiban biróilag már megállapított költségek erejéig Hátszegen adós házánál és üzlet helyiségén leendő eszközlésére 1898. évi augusztus hó 12-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Hátszegen, 1898. évi július hó 10-én.

Csucs Gyula,

kir. jbirósági végrehajtó.

Eine Wohnung

bestehend aus 4—5 Zimmer, Küche, Kammer, Boden, Stallung für 3 Pferde wird mit 1. September zu miethen, gesucht.

Näheres bei der Administration des Blattes.

(355) 1—1

Un învățăcel

de prăvălie!

În prăvălia de manufactură a subscrisului se primește numai decât un învățăcel, care să cunoască limbile streine. Vor fi preferiți cei ce vor avea cel puțin două clase gimnasiale.

(356) 1—

Ion Lazareiu

comerciant în Orăștie.